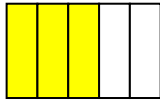

ULOMKI**Ulomki, ponovitev snovi 6. Razreda**

- 1.a) **Imenovalec** ulomka nam pove, na koliko **enakih delov** je razdeljena celota.
 b) **Števec** ulomka nam pove, koliko teh enakih delov imamo.

Pravokotnik je razdeljen na 5 enakih delov – imenovalec ulomka je **5**.
 Z rumeno barvo so pobarvani trije pravokotniki- števec ulomka je **3**.

$$\frac{3}{5}$$

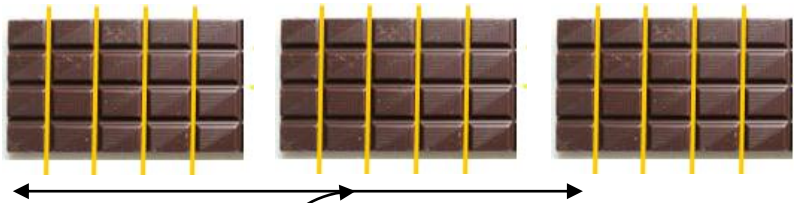
Iz slike lahko vidimo, da ulomek $\frac{5}{5}$ pomeni eno celoto, torej $\frac{5}{5} = 1$.

Pravilo: če je števec ulomka enak imenovalcu, ulomek predstavlja število 1.

2. Če je števec manjši od imenovalca je ulomek manjši od 1.

$$\frac{4}{7}, \quad \frac{9}{20}, \quad \frac{7}{15}, \quad \frac{14}{17}, \quad \frac{0}{9}$$

3. Če je števec večji od imenovalca je ulomek večji od 1.

»Pojedla sem $\frac{11}{5}$ čokolade. »

Povedala sem z ulomkom, ampak ko preštejem 11 petin, vidim, da sem pojedla dve celi čokoladi, pa začela sem jesti še tretjo.

a) $\frac{11}{5} = 2 \frac{1}{5}$

- b) Ulomke, ki so večji od števila 1 spremenimo v celi del in ulomek manjši od 1

$$\frac{27}{4} = 6 \frac{3}{4} \quad \leftarrow \quad 27 : 4 = 6 \quad \rightarrow \quad 3 \text{ ost}$$

- c) Če je števec večkratnik imenovalca (števec se deli z imenovalcem brez ostanka), ulomek predstavlja naravno število.

$$\frac{21}{3} = 7$$

$$21 : 3 = 7$$

4. Zapiši števila kot ulomke s števcem večjim od imenovalca.

a) $4\frac{2}{3} = \frac{4 \cdot 3 + 2}{3} = \frac{14}{3}$

b) $7\frac{3}{10} = \frac{7 \cdot 10 + 3}{10} = \frac{73}{10}$

5. Koliko je $\frac{2}{3}$ od 24 kg?

a) Imenovalec ulomka nam pove, na koliko enakih delov razdelimo celoto;

24 kg razdelimo na 3 enake dele $24 : 3 = 8\text{kg}$

b) Števec ulomka mi pove, da vzamem dva dela $8 \cdot 2 = 16$

c) $\frac{5}{9}$ od 261km = $261 : 9 \cdot 5 = 29 \cdot 5 = 145$ km

d) $\frac{5}{8}$ od 3 kg = $3 : 8 \cdot 5 = 0,375 \cdot 5 = 1,875\text{kg} = 1875$ g $3 : 8 = 0,375$

ali

$\frac{5}{8}$ od 3 kg = $\frac{5}{8}$ od 3000 g = $3000 : 8 \cdot 5 = 375 \cdot 5 = 1875$ g $3000 : 8 = 375$

6. Namesto ulomkove črte lahko zapišemo računski znak za deljenje in obratno.

a) $\frac{65}{8} = 65 : 8$ in $7 : 8 = \frac{7}{8}$

Vaja:

Zbirka nalog 1. del: str. 38, 39/ nal. 1, 2, 3, 4, 11, 12

str 48/ nal. 9, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Domača naloga:

Učbenik str 28 / nal 1, 2, 7, 8

Učbenik str 35/ nal 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11